

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/11/2024
Identifikačné číslo spisu:	5321200280
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5321200280.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne O. L., rod. Č., E.. X.F. XXXX, I. J. J., G. X. XXXX/XX, právne zastúpenej V4 Legal, s.r.o., so sídlom Žilina, Tvrdého 783/4, proti žalovanej W. Š., X.. Č., E.. XX.X.XXXX, I. Č., G. XX, právne zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., so sídlom Čadca, Ul. 17. Novembra 3215, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedeného na Okresnom súde v Čadci pod sp. zn. 12C/7/2021, v konaní o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, zo dňa 28. februára 2023, č.k. 10Co/128/2022-169

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Čadca zo dňa 28. februára 2023, č.k. 12C/7/2021-138, (ďalej len „súd prvej inštancie“), ktorým zamietol žalobu žalobkyne podanú elektronicky dňa 29. januára 2021, ktorou sa domáhala, aby súd určil, že O. L., X.. Č., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom G. X. Č.. XXXX/XX, XXX XX J. J., je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti - stavby označenej súpisným číslom XX, druh stavby rodinný dom. popis stavby: rod. dom č. súp. XX, postavená na pozemku - parcele reg. „C“ č. XXXX/., druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 111 m², zapísaná na liste vlastníctva č. 1303, vedenom Okresným úradom Čadca, katastrálnym odborom, pre katastrálne územie G., obec Čadca, okres Čadca.

2. Žalobkyňa uviedla, že žalovaná je evidovaná na liste vlastníctva č. 1303 pre katastrálne územie G., obec Čadca, okres Čadca ako výlučný vlastník stavby so súpisným číslom XX postavenej na pozemku - parcele reg. „C“ č. XXXX/X, druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 111 m². Právnym dôvodom, na základe ktorého mala žalovaná nadobudnúť výlučné vlastníctvo k rodinnému domu je podľa údajov zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX Darovacia zmluva č. V 2126/05 Z 19.12.2005 - 96/05, na základe ktorej nadobudla 1/2 spoluvlastníckeho podielu vzhľadom k celku k rodinnému domu a Osvedčenia vyhlásenia o vydržaní NZ 41524/05 - 86/05, na základe ktorého nadobudla 1/2

spoluvlastníckeho podielu vzhľadom k celku k rodinnému domu. Tvrdila, že žalovaná sa ale nikdy nemohla stať výlučnou vlastníčkou rodinného domu na základe darovacej zmluvy v spojení s vydržaním pretože žalobkyňa sa na základe osvedčenia o dedičstve zo dňa 06.07.2009 vydanom O. K. Š. pod spisovou značkou 7D/691/2008, Dnot 282/2008 stala nadobúdateľom celého majetku po svojej matke Š. Č., rod. T., narodenej dňa XX.XX.XXXX, zomrelej XX.XX.XXXX, naposledy bytom G. XX, Č..

3. Súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňa po vyslovení spornej skutočnosti čo do sporných tvrdení o identifikácii nehnuteľností, hoci navrhla dokazovanie posudkom, resp. odborným vyjadrením, ktoré mala zabezpečiť v lehote do 3 mesiacov, zostala v následnom priebehu konania niekoľko mesiacov úplne nečinná. Pokiaľ právny zástupca žalobkyne poukazoval na to, že identifikácia parciel nie je jednoduchá, nepodarilo sa im zabezpečiť odbornú osobu znalca, nič žalobkyňi nebránilo požiadať okresný súd o predĺženie lehoty, resp. aby súd nariadil toto dokazovanie. Predovšetkým však žalujúcej strane nič nebránilo požiadať o identifikáciu parciel bezprostredne po oboznámení a s obranou protistrany (pri náležitej bdelosti mala ňou disponovať už v čase podávania žaloby). Žalobkyňa ani v štádiu pojednávania, ktoré navrhovala odročiť, nepreukázala, kedy v skutočnosti (a či vôbec) o identifikáciu parciel kataster nehnuteľností Okresný úrad Čadca, odbor katastrálny) požiadala, resp. že by sa obrátila vôbec na súdneho znalca so žiadosťou o odborné vyjadrenie, resp. súkromný znalecký posudok. Žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu mala dostatočný časový priestor, aby uniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v spore zaťažovalo. Súd konštatoval stratu sporu a neunesenie dôkazného bremena žalobkyňou. Preto žalobu zamietol.

4. Odvolací súd vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Pojednávanie okresného súdu nariadené na deň 19.5.2022 bolo v poradí už druhým pojednávaním v súdnej veci, pričom dôvod odročenia (prvého) pojednávania bol nielenže jasne definovaný - predloženie žalobkyňou znaleckého posudku (najmä) za účelom identifikácie/stotožnenia dotknutých nehnuteľností zapísaných vo vl. č. 93 - ale priamo vychádzal z dôkazného návrhu žalujúcej strany. Žalobkyňa stanovenú lehotu 90 dní nedodržala, neoznámila okresnému súdu žiadne okolnosti, ktoré by jej mali v uvedenom brániť, úplne nečinná v danom smere zostala aj po „urgencii“ zo strany okresného súdu (výzva zo dňa 4.2.2022- čl. 121) a rovnako tak po doručení predvolania na pojednávanie dňa 19.5.2022 (predvolanie prevzala prostredníctvom právneho zástupcu dňa 9.3.2022). Už samotné tieto procesné súvislosti boli dostatočné na to, aby okresný súd nevyhovел žiadosti o odročenie pojednávania, ktorej základom mala byť práceneschopnosť žalobkyne. Ako náležité konštatoval okresný súd, kľúčovým pre jeho ďalší procesný postup definovaný práve skutkovými tvrdeniami žalobkyne (ako strany prioritne zaťaženej bremenom tvrdenia a dôkazným bremenom) bola identifikácia parciel, t.j. ich odborné stotožnenie, ktorého neexistenciu nijako nemohla ovplyvniť prítomnosť či neprítomnosť žalobkyne na pojednávaní dňa 19.5.2022. Žalobkyňa až dňa 17.5.2022 (navyše v čase po úradných hodinách; čiže reálne jeden deň pred pojednávaním) urobila podanie, ktorým žiadala o odročenie pojednávania z titulu práceneschopnosti žalobkyne; podľa pripojenej fotokópie dokladu o práceneschopnosti táto prítom trvala už od 18.4.2022.

5. Odvolací súd mimo uvedeného zistil, že v dedičskom rozhodnutí (osvedčení o dedičstve) po jej matke Š. Č., rod. T., ktorý jediný doklad zo všetkých listín predložených žalobkyňou by teoreticky mohol preukázať nadobudnutie vlastníctva žalobkyňou, sa rodinný dom súp. č. XX vôbec neuvádza. Pokiaľ sa v dotknutom dedičskom rozhodnutí spomína pozemnoknižný pozemok pare. č. XXXX, je výslovne konštatované, že tento je v stave neidentického. Ako už bolo uvedené vyššie, pôvodný pozemnoknižný pozemok môže byť predmetom občianskoprávných vzťahov len v spojitosti s konkrétnym výsledkom identifikácie parciel (stotožnením s údajmi katastra nehnuteľností). Nadväzne dedičské rozhodnutie nemôže byť titulom nadobudnutia vlastníctva žalobkyňou, keďže vo vzťahu k nehnuteľnostiam evidovaným podľa údajov katastra nehnuteľností nevyvoláva (žiadne) právne účinky. Obdobne len ťažko si predstaviť, že rodinný dom, ktorý je trvale užívaný na štandardné uspokojovanie potreby bývania, bude mať hodnotu iba v desiatkach eur. Všeobecná cena majetku poručiťky Š. Č.Q., ktorého súčasťou boli navyše aj ďalšie pôvodné pozemnoknižné nehnuteľnosti (vrátane niekoľkých zidentifikovaných), bola totiž v osvedčení o dedičstve z 6.7.2009 určená sumou 200 eur.

6. Odvolací súd záverom konštatoval, že z neidentitickej nehnuteľnosti žalobkyňa dedením nadobudla iba neurčitý podiel. Za situácie, kedy ani len čiastočne nebol preukázaný žalobkyňou tvrdený nárok vo vzťahu k nehnuteľnostiam podľa aktuálnej evidencie nehnuteľností, bolo úplne bezpredmetné zaoberať sa titulmi nadobudnutia týchto (katastrálnych) nehnuteľností žalovanou. Zároveň žalovaná strana nemala reálne čo spochybňovať, keďže žalobkyňa predmet sporu riadne nevymedžila; čo platí tak pre jeho zadefinovanie v materiálnom (hmotnom) zmysle, ako aj pre označenie tvrdeného nadobúdacieho titulu. Za takéhoto procesného stavu bolo úplne neúčelné vykonávanie ďalších dôkazov. Rovnako neobstoí odvolateľkine tvrdenie o nevykonaní dokazovania listinnými dôkazmi. V zmysle § 204 CSP sa dôkaz listinami nevykonáva, ak boli tieto navzájom doručené sporovým stranám (čo okresný súd výslovne skonštatoval na pojednávaní dňa 23.9.2021) a ich obsah nebol protistranou spochybnený. Obsah listín spochybňovaný nebol, ak aj strany mali v tomto smere námietky, tieto smerovali nie k samotnému obsahu listín, ale k záverom z nich vyvodzovaným. Napokon, z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že okresný súd sa jednotlivými listinami zaoberal; samozrejme, východiskovo tými, ktoré boli pre ďalší postup určujúcimi.

7. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zastúpení advokátom včas dovolanie z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) CSP. Dovolanie odôvodnila tým, že s ohľadom na skutočnosť, že bola zasiahnutá respiračným ohorením, ktorého charakteristickými črtami je to, že stav sa môže zásadne zlepšiť v priebehu pár dní, vyčkávala so žiadosťou o odročenie daného pojednávania až do neskorších dní, a to najmä s prihliadnutím na hospodárnosť celého konania, nakoľko v prípade, že by jej zdravotný stav umožňoval, ako žalobkyňa, zúčastniť sa osobne termínu pojednávania vytyčeného prvostupňovým súdom na 19. máj 2022, s určitosťou by sa ho zúčastnila. Keďže jej zdravotný stav sa nezlepšil do takej miery, aby ošetrojúci lekár skonštatoval jej spôsobilosť čo sa účasti na pojednávaní týka (vrátane cesty z miesta bydliska do Čadce), právny zástupca bezprostredne po obdržaní tejto informácie od žalobkyne požiadal dňa 17. mája 2022 prvostupňový súd o odročenie vytyčeného pojednávania s poukazom na zdravotný stav žalobkyne. Prvostupňový súd však danej žiadosti nevyhovel, pojednávanie neodročil a na ňom aj rozhodol prvostupňovým rozsudkom o zamietnutí žaloby. Žalobkyňa považuje za nesprávne zhodnotenie odvolacieho súdu obsiahnuté v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktoré uvedený postup žalobkyne považuje za vykonané bez dostatočného časového predstihu. Podľa názoru žalobkyne sú dva dni dostatočne vopred, samozrejme s prihliadnutím na snahu žalobkyne vyčkať na zlepšenie zdravotného stavu tak ako to len bude možné.

8. Žalobkyňa poukazovala na to, že obsah práva na spravodlivý proces, ktorého porušenie v dôsledku konania súdu tvorí podstatu jedného z odvolacích dôvodov je pomerne široký, avšak medzi jeho zložky možno nesporne zaradiť okrem iného predovšetkým právo na prístup k súdu, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania. Žalobkyňa má za to, že tým, že jej napriek riadnej žiadosti o odročenie pojednávania nebolo umožnené zo strany súdu zúčastniť sa pojednávania dňa 19. mája 2022, napriek jej preukázateľným zdravotným dôvodom neúčasti, bolo znemožnené realizovať tieto práva, čo s prihliadnutím na okolnosti skutkového stavu malo nepochybne vplyv aj na rozhodnutie súdu. Na základe uvedeného má žalobkyňa za to, že odopretím možnosti jej osobnej účasti na danom pojednávaní, napriek žiadosti o jeho odročenie, jej boli na základe nesprávneho postupu súdu odňaté možnosti realizovať svoje práva priamo osobnou účasťou v konaní (najmä jej výsluch) tak, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Keďže rovnaké stanovisko zaujal aj odvolací súd v rámci napadnutého rozsudku, považuje aj predmetné zhodnotenie veci odvolacím súdom za rozhodnutie znemožňujúce realizáciu jej patriacich procesných práv v kontexte CSP. V zmysle § 183 ods. 1 CSP platí, že pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

9. Žalobkyňa zastávala názor, že vyššie namietané aspekty napadnutého rozsudku sú primárne subsumovateľné pod vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, čo odôvodňuje najmä tým, že prvostupňový súd a v nadväznosti naň aj odvolací súd vo svojich rozhodnutiach uznali za správny procesný postup, ktorý znemožnil jej vykonať procesné práva do takej miery, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Na doplnenie uviedla, že, v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku dospel odvolací súd k záverom, že podľa jeho názoru by ani v prípade účasti žalobkyne na predmetnom

neodročenom pojednávaní na prvostupňovom súde, nedospel súd k iným záverom z vykonaného dokazovania. Žalobkyňa si dovoľuje uviesť, že predmetné konštatovanie odvolacieho súdu nie je správne, keďže žalovaná v rámci svojej procesnej obrany uviedla viacero tvrdení, ktoré sú nezlučiteľné s obsahom skutkového stavu vyplývajúcimi zo žalobkyňou predložených listín a tieto tvrdenia žalovanej mohli byť do značnej miery, ak nie úplne vyvrátené obsahom výsluchu samotnej žalobkyne. V závere dovolania navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil.

10. Žalovaná vo vyjadrení zo dňa 16. októbra 2023 k dovolaniu žalobkyne, v zastúpení advokátom navrhovala, aby najvyšší súd dovolanie žalobkyne odmietol a priznal jej plnú náhradu trov dovolacieho konania. Uviedla, že zákon pripúšťa dovolanie len v stanovených prípadoch a nadväzujúc na uvedené poukazuje, že dovolanie žalobcu v súdenom prípade nie je prípustné, pretože nie je naplnený ani jeden dovolací dôvod. Poukazovala na Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/169/2022: „Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

11. Zdôraznila, že žalobkyňa bola právne zastúpená odborne zdatnou osobou - advokátom, ktorý plne zastupoval žalobkyňu pri všetkých jej procesných úkonoch. Žalobkyňa požiadala o odročenie pojednávania účelovo, iba v snahe zmať pojednávanie, pričom táto žiadosť o odročenie pojednávania bola uskutočnená oneskorene a bez náležitej argumentácie a taktiež zo žiadosti o odročenie pojednávania nevyplyvali skutočnosti, na základe ktorých by sa žalobkyňa nemohla predmetného pojednávania zúčastniť. Taktiež neobstoí argumentácia, že žalobkyňa trpela respiračným ochorením a vyčkávala, či sa jej stav nezlepší. V takomto prípade, ak bola akákoľvek neistota, že by sa žalobkyňa nemohla zúčastniť pojednávania, mala bezodkladne požiadať o odročenie pojednávania tak, ako to má na mysli aj Civilný sporový poriadok.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalobkyňa dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), dovolanie podľa § 447, písm. f) CSP odmietol. Dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 CSP stručne uvádza dôvod svojho rozhodnutia.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

13. Podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobkyňa bola osobne prítomná na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 23. septembra 2021 súčasne bol prítomný aj jej právny zástupca A. A. T., žalovaná a jej právny zástupca. Podľa záveru zápisnice pojednávania: „....S poukazom na vyslovený predbežný právny názor, procesné návrhy vznesené na dnešnom pojednávaní v rámci vyriešenia tohto sporu s definitívnou platnosťou, právny zástupca žalobkyne predloží v lehote do 90 dní znalecký posudok, v ktorom budú stotožnené predmetné nehnuteľnosti, z ktorých pkn. vl. teda pochádza, to znamená, že či parcela, tak ako je žalovaná v danom spore, je vytvorená z pkn. vl. č. 93 a rovnako tak aj rodinný dom, ktorý na predmetnej nehnuteľnosti stojí, kedy bol vybudovaný, kto ho postavil, resp. tieto základné skutočnosti, aby ozrejmil znalec v príslušnom znaleckom posudku. Lehota je teda 90 dní od dnešného pojednávania. Právny zástupca za žalobkyňu predloží znalecký posudok v potrebnom počte vyhotovení, to znamená pre súd aj pre protistranu. Protistrane bude následne po doručení zaslaný na vyjadrenie a vo veci bude stanovený termín pojednávania. Od tohto znaleckého posudku následne súd vo veci rozhodne o vykonaní ďalších dôkazov, tak ako navrhli strany sporu v rámci svojich písomných podaní“.

15. Ďalšie pojednávanie vo veci sa uskutočnilo na súde prvej inštancie dňa 19. mája 2022. Prítomní boli právny zástupca žalobkyne, žalovaná a jej právny zástupca. Súd rozhodol, že prejedná vec v neprítomnosti žalobkyne. Na pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu zamietol. Právny zástupca žalobkyne uviedol, že v danom prípade sa im nepodarilo „aj“ vzhľadom aj na pandemickú situáciu zabezpečiť znalca.

16. Podľa § 183 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

17. Dovolací súd nezistil v procesnom postupe súdu prvej inštancie vady v zmysle § 420, písm. f) CSP. Žalobkyňa bola prítomná už na predchádzajúcom pojednávaní a jej účasť vzhľadom na to, že posúdenie veci záviselo od odborných otázok nebola nevyhnutná. Na pojednávaní dňa 19. mája 2022 bola zastúpená svojim právnym zástupcom. Od žalobkyne bolo preto možné spravodlivo žiadať, aby za ňu na pojednávaní konal jej právny zástupca, bez jej osobnej účasti.

18. Najvyšší súd konštatuje, že materiálna existencia dovolacieho dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nebola zistená, a preto podľa § 447 písm. f) CSP dovolanie ako neprípustné odmietol.

19. Dovolací súd rozhodnutie o nároku žalovaného na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.